

การประยุกต์แนวทางที่ประสบผลสำเร็จของสิงคโปร์ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
ของประเทศไทยในด้านอาชีวศึกษาและการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน
(Vocational Education and Skill Development)
เพื่อรองรับการขยายอิทธิพลด้านการค้าและการลงทุนของประเทศจีน
(One Belt, One Road - OBOR)

ราเมศ สุขาภิบาล
วิศวกรชำนาญการ
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

หลักการและเหตุผล

ความสัมพันธ์ระหว่างอาเซียนและจีน (ASEAN - China) ความสัมพันธ์อาเซียน - จีน ในปัจจุบันมีความร่วมมือครอบคลุม 12 สาขาหลัก ได้แก่ (1) การเกษตร (2) เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือ ICT (3) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (4) การพัฒนาแม่ข่าย (5) การลงทุน (6) พลังงาน (7) การขนส่ง (8) วัฒนธรรม (9) สาธารณสุข (10) การท่องเที่ยว (11) สิ่งแวดล้อม และ (12) อุตสาหกรรม ซึ่งจีนเป็นผู้ผลักดันเพื่อใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าของจีนในด้านอุตสาหกรรมเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศของอาเซียน

ทั้งนี้ในปัจจุบัน ประเทศจีนได้ประกาศนโยบายโครงการสายไหมศตวรรษที่ 21 โครงการเครือข่ายเส้นทางสายไหมทาง

บกและทางทะเลที่มีชื่อเรียกอยู่หลายอย่าง เช่น การริเริ่มแถบและเส้นทาง (Belt and Road Initiative) หรือ หนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทาง (One Belt, One Road) โครงการเส้นทางบกมีชื่อเป็นทางการว่า “แถบเศรษฐกิจเส้นทางสายไหม” (Silk Road Economic Belt: SREB) ส่วนเส้นทางมหาสมุทร เรียกว่า “เส้นทางสายไหมทางทะเล” (Maritime Silk Road) โครงการ OBOR แสดงให้เห็นว่าจีนกำลังเปลี่ยนฐานะที่จะกลายเป็นประเทศผู้ลงทุนรายใหญ่ในต่างประเทศ นอกจากนี้จะเห็นทิศทางการลงทุนโครงสร้างด้านการขนส่งของจีนในประเทศต่าง ๆ แล้ว ยังจะเห็นการลงทุนของบริษัทจีนในประเทศต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่ตามเฉลี่ยเส้นทางสายไหมอีกด้วย

Singapore Smart Nation สิงคโปร์ เป็นประเทศที่ประสบความสำเร็จในด้านการ

พัฒนาประเทศ โดยมี Key Factor ที่สำคัญ คือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพสูง มี Global competence ปัจจัยที่ส่งผลให้การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของสิงคโปร์ ประสบผลสำเร็จคือ การมีภาคการศึกษาที่ แข็งแกร่งกล่าวคือ มีระบบการศึกษาที่มี มาตรฐานสูง มีหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของภาคเอกชน โดยเฉพาะกลุ่ม ธุรกิจและบริการที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ตัวอย่างเช่น สาขาวิศวกรรมและการขนส่ง การบินและการพาณิชย์นาวี

ในการดำเนินการด้านอาชีวศึกษาและพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน สิงคโปร์มี ITE- Institute of Technology Education เป็นหน่วยงานหลักในการผลิตแรงงานที่มีทักษะ ระดับสูง (High Skill Workforce) และ สถาบันอาชีวศึกษาจำนวน 5 แห่ง คือ Singapore Polytechnic, Ngee Ann Polytechnic, Temasek Polytechnic, Republic Polytechnic และ Nanyang Polytechnic

ความร่วมมือไทย-จีน (Thailand-China) ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ใน ด้านอาชีวศึกษาและการพัฒนาทักษะฝีมือ แรงงาน (Vocational Education and Skill Development)

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายการ พัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (อีอีซี) ได้ร่วมมือกับภาคเอกชนส่งเสริมการ

สร้างทรัพยากรมนุษย์ในระดับอาชีวศึกษา และทักษะฝีมือแรงงาน เพื่อให้ตรงกับ อุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ ทำให้มี แรงงานในระดับอาชีวศึกษาและทักษะฝีมือ ขาดแคลนในตลาดแรงงานรวม 5 หมื่นคนใน สาขาวิชาชีพที่เป็นที่ต้องการในอนาคต ได้แก่ รถยนต์ไฟฟ้า หุ่นยนต์ พยาบาลแผนใหม่ อุตสาหกรรมอวกาศ และเมื่อต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศจีนเข้ามาลงทุนในอีอีซี ตามนโยบาย One Belt One Road เต็ม รูปแบบ จะทำให้เกิดการขาดแคลนแรงงาน ประมาณ 1 แสนคน สำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการลงทุน (บีโอไอ) จึงมีนโยบาย ให้บริษัทที่ได้สิทธิประโยชน์บีโอไอต้อง ร่วมมือสร้างทรัพยากรมนุษย์ในระดับ อาชีวศึกษาและทักษะฝีมือเข้าสู่ตลาด แรงงาน

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีว ศึกษาร่วมมือกับสถาบันขงจื้อ (Institute of Confucius) จำนวน 14 แห่ง เช่น สถาบัน ขงจื้อ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สถาบันขงจื้อ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง สถาบันขงจื้อทาง เส้นทางสายไหมทางทะเล ในการสร้างทรัพยากร มนุษย์ในระดับอาชีวศึกษาและทักษะฝีมือ แรงงานให้มีความรู้ความเข้าใจภาษาและ วัฒนธรรมจีน เป็นการพัฒนาต่อยอดกลุ่ม อาชีวศึกษาและทักษะฝีมือให้เป็นที่

สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ
ไทยในอนาคต

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 24
เมษายน 2561 เห็นชอบในหลักการโครงการ
ผลิตอาชีวะพันธุ์ใหม่และบัณฑิตพันธุ์ใหม่
เพื่อสร้างกำลังคนที่มีสมรรถนะสูงสำหรับ
อุตสาหกรรม New Growth Engine ตาม
นโยบาย Thailand 4.0 และการปฏิรูป
อุดมศึกษาไทย สำนักงานคณะกรรมการการ
อาชีวศึกษาจึงได้ดำเนินการร่วมมือกับ
วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาหวู่ฮั่น
(Wuhan railway Vocational of Technology)
สาธารณรัฐประชาชนจีน ได้ร่วมมือกันพัฒนา
หลักสูตรระบบขนส่งทางราง เพื่อยกระดับ
ทรัพยากรมนุษย์ในระดับอาชีวศึกษาและ
ทักษะฝีมือแรงงาน โดยนำร่อง 4 สถานศึกษา
ประกอบด้วย วิทยาลัยการอาชีพบ้านไผ่
จ.ขอนแก่น วิทยาลัยเทคนิควาปีปทุม
จ.มหาสารคาม วิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี
และวิทยาลัยเทคนิคชลบุรี ซึ่งจะเริ่มเปิดสอน
ในปีการศึกษา 2561 ทั้งนี้ได้มีการจัดตั้งศูนย์
อาชีวศึกษาไทย-จีน ณ เมืองฉงชิ่ง เพื่อเป็น
ศูนย์กลางในการประสานงาน

**การประยุกต์แนวทางที่ประสบ
ผลสำเร็จของสิงคโปร์ในการพัฒนาทรัพยากร
มนุษย์ของประเทศไทยในด้านอาชีวศึกษา
และการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน
(Vocational Education and Skill**

**Development) เพื่อรองรับการขยาย
อิทธิพลด้านการค้าและการลงทุนของ
ประเทศจีน (One Belt, One Road -
OBOR)**

แนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
ด้านอาชีวศึกษาและการพัฒนาทักษะฝีมือ
แรงงาน ที่ตอบสนองต่ออุปสงค์ของภาค
อุตสาหกรรมและบริการ (Vocational
Education and Skill Development for
Industrial and Service Demand) รูปแบบ
การจัดการศึกษาของประเทศสิงคโปร์ที่
ปฏิรูปการศึกษาจนประสบความสำเร็จ
กล่าวคือ สิงคโปร์ให้ความสำคัญกับการ
พัฒนาคน มีการพัฒนาโรงเรียนให้มีการ
สร้างสรรค์สิ่งใหม่ สามารถออกแบบหลักสูตร
ที่เหมาะสมกับผู้เรียนเองได้ ให้ความสำคัญ
กับครูผู้สอน เพื่อให้ครูมีความพร้อมและมี
ปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนอย่างเต็มที่

ประเด็นที่ส่งผลให้การพัฒนาทรัพยากร
มนุษย์ของสิงคโปร์ประสบผลสำเร็จคือ
มีการวางแผนอนาคตในการสร้างคน โดยได้
กำหนดทักษะในอนาคต ตั้งแต่ นักเรียน
คนทำงาน รวมถึงความก้าวหน้าเติบโตใน
หน้าที่การงาน มีความพยายามให้เกิดการ
เรียนรู้ตลอดเวลา (Life-Long Learning)
เมื่อเข้าสู่โลกของการทำงานก็จะมีองค์กร
คอยพัฒนาทักษะหลังจากเรียนจบ
ยกตัวอย่างเช่น ในปี 2018 นี้ NTU ได้เปิด

โอกาสให้ศิษย์เก่าสามารถกลับมาลงทะเบียน รายวิชาที่สนใจและมีการ Update เทคโนโลยี สิ่งเหล่านี้ชี้ให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับ ทักษะสำหรับการพัฒนาตนเองและการพัฒนาองค์กร เพื่อต้องการพัฒนา แรงงานให้มีฝีมือและเก็บผลงานสะสม เพื่อการพัฒนาต่อไปได้

สำหรับประเทศไทยที่กำลังก้าวเข้าสู่ ประเทศไทย 4.0 รัฐบาลได้กำหนดนโยบาย ด้านการศึกษาโดยเน้นเรื่องการศึกษา เพื่อการมีงานทำ การส่งเสริมให้เด็กเรียนอาชีว ศึกษาและมุ่งเน้นสร้างความเข้มแข็งให้แก่ แรงงาน แต่ที่ผ่านมามีนักเรียนเลือกสาย อาชีพเพียง 30 % สำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษาจึงได้พัฒนาแนวทางการเรียน การสอนในรูปแบบทวิภาคี (Dual Vocational Education) หรือ WIL (Work Integrated Learning) ภายใต้แนวความคิด ผู้ร่วมผลิต กำหนด ตั้งแต่การจัดทำหลักสูตร การจัดทำ แผนการศึกษา และแผนการฝึกในสถาน ประกอบการ เพื่อยกระดับการเรียนการสอน และฝีมือแรงงาน ให้มีทักษะฝีมือในระดับ สากล รวมทั้งสามารถผลิตแรงงานวิชาชีพได้ ตรงตามสมรรถนะที่ภาคอุตสาหกรรมหรือ สถานประกอบการต้องการ

ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนา ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor - EEC)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จึงได้จัดตั้งศูนย์ประสานงานการผลิตและ พัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาเขตพัฒนา เศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก จังหวัด ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง โดยมุ่งเน้น การวางแผนการจัดการเรียนการสอนใน รูปแบบทวิภาคี (Dual Vocational Education) หรือ WIL (Work Integrated Learning) ให้ สอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม ธุรกิจและบริการ ในพื้นที่ EEC ทั้งนี้ ในปี 2561 มีความต้องการ (Demand) จำนวน 33,652 คนและมีผู้เรียน (Supply) จำนวน 20,361 คน โดยคาดว่าจะในปี 2564 จะความ ต้องการ (Demand) จำนวน 38,423 คน และมีผู้เรียน (Supply) จำนวน 35,420 คน

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีว ศึกษา ได้วางเป้าหมายจะผลิตและพัฒนา กำลังคนให้มีสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและ นวัตกรรมในระดับสากล โดยสอดคล้องกับ ความต้องการในพื้นที่ ผ่านศูนย์ประสานงาน การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC TVET CAREER CENTER) โดยกระทรวง ศึกษาธิการจะเป็นหน่วยงานหลัก ร่วมกับ กระทรวงแรงงาน สำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการลงทุนและหน่วยงานอื่น ๆ ที่ เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพื่อร่วมกับขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังคนของประเทศ

ไทยเพื่อมุ่งไปสู่ Thailand 4.0 รองรับการขยายอิทธิพลด้านการค้าและการลงทุนของประเทศจีน (One Belt One Road Initiative)

สรุปและข้อเสนอแนะ

ประเทศไทยควรจะบทบาทอย่างแข็งขันในการส่งเสริมความร่วมมือความสัมพันธ์อาเซียน-จีน เป็นสะพานสานความสัมพันธ์และขับเคลื่อนความสัมพันธ์ระหว่าง อาเซียนกับจีนในทุกด้าน โดยเฉพาะการส่งเสริมความไว้วางใจซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดบรรยากาศของความเป็นเพื่อนบ้านที่ดีและมีโครงการความร่วมมือที่เป็นประโยชน์กับทุกฝ่ายอย่างแท้จริง รวมทั้งผลักดันให้ปรับเปลี่ยนทะเลจีนใต้เป็นทะเลแห่งสันติภาพ เสถียรภาพ และการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sea of Peace, Stability and Sustainable Development) รองรับการค้าและการลงทุนของประเทศจีน (One Belt One Road Initiative) ในพื้นที่ส่งเสริมการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor - EEC)

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านอาชีวศึกษาและการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานที่ตอบสนองต่ออุปสงค์ของภาคอุตสาหกรรมและบริการ (Vocational Education and Skill Development for Industrial and Service Demand) ประเทศไทยควรจะศึกษาและถอดแบบบทเรียนที่ประสบ

ผลสำเร็จของประเทศสิงคโปร์มาใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย มุ่งเน้นการศึกษาผ่านรูปแบบ STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics) ร่วมกับการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษและภาษาจีน มีการร่วมมืออย่างจริงจังระหว่างภาคการศึกษาและภาคอุตสาหกรรมเพื่อขับเคลื่อนการผลิตและพัฒนากำลังคนให้ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี มุ่งพัฒนาประเทศไปสู่ **ประเทศไทย 4.0 ที่มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน**